

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych

w Chełmży

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Chełmża 2017

„Rozwój zawodowy (...) jest osią życia
człowieka, wokół której koncentrują się
myśli, przeżycia, działania.”

K. Czarnecki

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Wykaz aktów prawnych.....	6
2. Podstawowe pojęcia.....	8
3. Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ).....	10
4. Cele Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.....	15
5. Osoby odpowiedzialne za realizację programu.....	17
6. Sposoby realizacji programu zawodowego.....	18
7. Ewaluacja	19

WSTĘP

Rozwój zawodowy człowieka oraz oczekiwania współczesnego rynku pracy w zakresie posiadanych przez pracowników kwalifikacji stawiają przed poradnictwem zawodowym nowe wyzwania. Kariera musi być traktowana jako proces ciągły, rozpoczynający się we wczesnym okresie edukacji i będący elementem wspomagającym proces kształcenia oraz rozwój zawodowy człowieka. Coraz trudniej jest właściwie ukierunkować swój rozwój zawodowy, aby adekwatnie ulokować się na rynku pracy. Z pewnością nie wystarczy już czysta edukacja, tzn. zdobycie tylko umiejętności zawodowych. Fakt, że ktoś zdobywa wiedzę, umiejętności, zawód nie oznacza, że potrafi kierować swoją karierą.

Proces rozwoju umiejętności planowania kariery to nie problem jednorazowej akcji informacyjnej, lecz lata intensywnej pracy. Rozwój zawodowy człowieka zaczyna się bardzo wcześnie. Już od najmłodszych lat kształtowane są nasze postawy do pracy, zdolności i umiejętności, podejmowane są pierwsze decyzje edukacyjne. Im wcześniej wspomozemy proces orientacji i poradnictwa zawodowego młodzieży, tym efekty będą większe.

Stworzenie Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w naszej szkole pomoże uczniom w poznaniu własnych predyspozycji zawodowych, przygotowaniu się do wejścia na rynek pracy i złagodzeniu stresu związanego ze startem zawodowym. Głównym celem WSDZ jest zapewnienie uczniowi i jego rodzicowi ciągłego dostępu do usług doradczych, aby nie czuli się osamotnieni w rozwiązywaniu problemów edukacyjno – zawodowych.

U podstaw wprowadzenia WSDZ w naszej szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów.

Tworzony system doradztwa zawodowego będzie dawać wiedzę oraz praktyczne umiejętności poznawania i oceny własnego potencjału. Zapewni on poznanie procesu podejmowania decyzji, stylów decyzyjnych oraz uświadomi, jakie mogą być konsekwencje dokonywanych wyborów. Ponadto system stworzy możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami, z elastycznością w planowaniu kariery zawodowej oraz pozwoli sprostać nowym sytuacjom i wyzwaniom.

1. Wykaz aktów prawnych.

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 roku Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 roku, w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. nr 61 poz. 624, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 maja 2004 roku w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1487).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 532).
7. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz.59).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 roku w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. Nr 0, poz.703).

9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. Podstawowe pojęcia.

1. **Doradca zawodowy** - to osoba udzielająca pomocy – w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych – młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia. Uwzględnia przy tym ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracuje z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów. Doradca zawodowy wykorzystuje w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.
2. **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)** – to całokształt planowanych (systematycznych) działań obejmujących cykl kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych służących przygotowaniu ucznia do świadomego wyboru kierunku kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem jego zainteresowań i predyspozycji oraz zapotrzebowania rynku pracy.
3. **Orientacja zawodowa** - jest to celowa, systematyczna i długotrwała działalność prowadząca do trafnego wyboru zawodu, której głównym celem jest pomoc uczniowi w poznaniu siebie, aby dokonywał on kolejnych wyborów. Głównym celem orientacji zawodowej jest informacja zawodowa.
4. **Poradnictwo zawodowe** – jest to proces, w którym doradca zawodowy pomaga zainteresowanej osobie w lepszym zrozumieniu siebie w odniesieniu do środowiska pracy, aby umożliwić realistyczny wybór lub zmianę zatrudnienia.

5. **Kariera zawodowa** - to przebieg pracy zawodowej człowieka w ciągu jego życia, przechodzenie jednostki od pozycji niżej cenionych do pozycji wyżej cenionych w danym społeczeństwie. Planowanie kariery powinno rozpocząć się już od najwcześniejszych lat szkolnych.
6. **Informacja zawodowa** - to zbiór informacji związanych ze światem pracy.

3. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.
2. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.
3. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Obejmują indywidualną i grupową pracę z uczniem, rodzicami i nauczycielami. Mają charakter planowanych działań.

Działania realizowane w ramach WSDZ będą adresowane do:

- nauczycieli,
- rodziców,
- uczniów.

Współpraca z nauczycielami będzie obejmować:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej,
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w placówce,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi edukacyjno - zawodowej,
- identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

WSDZ będzie zintegrowany z innymi programami funkcjonującymi na terenie szkoły.

Formy realizacji:

- szkolenia służące promowaniu znaczenia działań z zakresu doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej w szkolnictwie,
- warsztaty służące doskonaleniu umiejętności doradczych,
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenie się wiedzą,
- śledzenie losów zawodowych absolwentów,
- dostosowanie oferty edukacyjnej szkoły do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- przygotowanie wspólnie z uczniami informatora o ofercie edukacyjnej szkoły i zawodach, w których kształci,
- organizowanie dni otwartych szkoły.

Współpraca z rodzicami będzie obejmować:

- prezentację założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach,
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne,

- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Formy realizacji:

- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawcami i stowarzyszeniami pracodawców (praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia),
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- organizowanie drzwi otwartych szkoły,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej (o zawodach, rynku pracy, możliwościach kształcenia i zatrudnienia, planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,
- tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu,
- tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której kształci szkoła,
- organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości,
- spotkania warsztatowe kształcące umiejętności wspierania swoich dzieci w wyborze i planowaniu przyszłości zawodowej,
- tworzenie wspólnie z nauczycielami szkolnego serwisu internetowego poświęconego zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej.

Współpraca z uczniem będzie obejmować:

- pomoc w budowaniu adekwatnej samooceny, z uwzględnieniem

zainteresowań, wartości, preferencji, wiedzy, umiejętności,
dotychczasowych osiągnięć w odniesieniu do wymagań szkół na
wyższych etapach edukacyjnych,

- analiza potrzeb rynku pracy - krajowego, regionalnego, lokalnego z uwzględnieniem perspektyw rozwojowych,
- indywidualną pracę z uczniem z SPE oraz wszystkimi mającymi trudności decyzyjne,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji wymagającej mobilności, poruszania się na ograniczonym rynku pracy, umiejętnym przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych,
- pomoc w nabywaniu przez uczniów kwalifikacji zawodowych, zdobywaniu specjalności i certyfikatów,
- kształtowanie umiejętności budowania IPD (Indywidualnego Planu Działania) uwzględniającego dalszy rozwój ucznia w obszarze zawodowym i osobistym,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.

Formy realizacji:

- zajęcia grupowe,
- zajęcia indywidualne,
- realizacja godzin wychowawczych,
- rozmowy podczas lekcji przedmiotowych,
- wycieczki zawodoznawcze,
- spotkania z pracodawcami,
- zajęcia z doradcą zawodowym,
- targi edukacyjne i pracy,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej
(o zawodach, rynku pracy, możliwościach kształcenia

- i zatrudnienia, planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,
- organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości,
 - przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Współpraca z instytucjami zewnętrznymi będzie obejmować:

- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne,
- szkolne ośrodki kariery, uczelnie wyższe, MCIZ, biura karier,
- pracodawców.

4. Cele Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego.

Cel główny:

1. Celem doradztwo edukacyjno – zawodowego jest właściwe przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowych przy wsparciu doradczym.

Cele szczegółowe:

1. Aktywizowanie i podnoszenie kompetencji nauczycieli do prowadzenia orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.
2. Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych.
3. Poznawanie przez młodzież własnej osobowości w określaniu przydatności zawodowej.
4. Przygotowanie uczniów do konstruowania realistycznych planów kariery edukacyjno-zawodowej.
5. Kształtowanie świadomych decyzji o wyborze zawodu i szkoły.
6. Aktywizowanie uczniów do poznawania różnych grup zawodowych.
7. Inspirowanie młodzieży do poznawania kierunków kształcenia i wymagań edukacyjnych w szkołach wyższych.
8. Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych (miasto – wieś) oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych.
9. Poznawanie rynku pracy oraz zjawisk preorientacji, mobilności zawodowej i bezrobocia.
10. Poznawanie zawodów przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej.
11. Zapoznawanie rodziców z problematyką rozwoju zawodowego dziecka.
12. Aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący

wyboru zawodu i właściwej szkoły wyższej.

13. Włączanie innych placówek, instytucji i zakładów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

5. Osoby odpowiedzialne za realizację programu.

1. Doradca zawodowy.
2. Nauczyciele przedmiotów.
3. Wychowawcy.
4. Bibliotekarz.
5. Pedagodzy szkolni.
6. Nauczyciele specjaliści.

6. Sposoby realizacji programu.

1. Program zajęć z doradztwo edukacyjno – zawodowego dla uczniów branżowej szkoły I stopnia.
2. Realizacja lekcji dydaktycznych ze wskazaniem na aspekty zawodoznawcze.
3. Realizacja planu pracy opracowanego przez doradcę zawodowego.
4. Realizacja tematów na godzinach wychowawczych przygotowanych zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez doradcę zawodowego.

7. Ewaluacja.

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w WSDZ działań nastąpi poprzez zebranie informacji zwrotnych od adresatów (uczniów, rodziców, nauczycieli) za pomocą ankiet, rozmów, wywiadów oraz poprzez analizę prowadzonej dokumentacji.